

Arrest

nr. 306 079 van 3 mei 2024
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat D. GEENS
Lange Lozanastraat 24
2018 ANTWERPEN

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE VOORZITTER VAN DE IVE KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Pakistaanse nationaliteit te zijn, op 9 februari 2023 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 30 januari 2023.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 21 februari 2024 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 18 maart 2024.

Gehoord het verslag van kamervoorzitter M. RYCKASEYS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN *loco* advocaat D. GEENS.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Verzoekende partij verklaart de Pakistaanse nationaliteit te bezitten en geboren te zijn in 1993.

Verzoekende partij verklaart het Rijk te zijn binnengekomen op 20 juni 2021. Op 21 juni 2021 dient verzoekende partij een verzoek om internationale bescherming in.

Op 4 oktober 2021 wordt de verzoekende partij gehoord op het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: CGVS).

Op 28 oktober 2021 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) een beslissing "*niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)*". Verzoekende partij stelt tegen deze beslissing een beroep in bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad). In een arrest met nummer X van 5 april 2022 verwerpt de Raad het beroep.

Verzoekende partij verklaart het Rijk vervolgens opnieuw te zijn binnengekomen op 26 september 2022. Op 28 september 2022 dient verzoekende partij een tweede verzoek om internationale bescherming in.

Op 30 januari 2023 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) een beslissing “niet-ontvankelijk verzoek (volgend verzoek)”. Dit is de bestreden beslissing:

“A. Feitenrelaas

U verklaarde een Pakistaanse sjiïet van Hazara-afkomst uit Quetta te zijn. U bent op (...) maart 1993 geboren in Quetta, waar u ook bent opgegroeid. U bent tot het zesde leerjaar naar school gegaan. Hierna bent u beginnen werken als leerling in onder andere een schoenenwinkel en als medewerker in een make-up winkel. Vanaf uw zestiende ging u regelmatig naar Iran om er voor een periode van ongeveer één maand te werken. Omstreeks maart 2013 bent u uit Pakistan vertrokken omdat u zich als Hazara geïdентificeerde voelde. U reisde in eerste instantie naar Iran waar u ongeveer vier à vijf maanden verbleef, waarvan enkel de eerste maand met legale documenten. Vervolgens reisde u illegaal verder door naar Turkije en direct hierna naar Griekenland, waar u in augustus 2013 aankwam op het eiland Mytilini. Na drie dagen werd u samen met andere personen overgebracht naar het Griekse eiland Chios, waar u ongeveer één maand verbleef. Hierna werd u overgebracht naar een gesloten centrum in de stad Xanti. Gedurende ongeveer één jaar werd u hier vastgehouden, zonder dat u wist waarom en zonder te weten wat uw mogelijkheden waren. Op 12 augustus 2014 diende u een verzoek in om internationale bescherming op aanraden van enkele medewerkers van een NGO die u hadden opgezocht. U loog over uw identiteit en nationaliteit en u deed zich voor als een Afghaanse vluchteling. Na de procedure te hebben doorlopen kreeg u op 3 september 2014 de status van subsidiaire bescherming toegewezen. Nadat u vrij was gekomen uit het gesloten centrum trok u naar Thessaloniki, waar u ongeveer één maand in een kamp verbleef. Hierna heeft u alles in het werk gesteld om zo snel mogelijk uit Griekenland te reizen. Na ongeveer vijf maanden slaagde u erin om via de onderkant van een vrachtwagen naar Italië te reizen, waar u in januari 2015 aankwam. U reisde vervolgens verder door naar Noorwegen waar u op 26 februari 2015 een verzoek om internationale bescherming indiende. Deze werd afgewezen net zoals het verzoek om internationale bescherming dat u vervolgens indiende in Zweden op 21 juni 2015. U zou hierna illegaal in Zweden zijn gebleven en diende op 23 maart 2020 opnieuw een verzoek om internationale bescherming in. Dit werd andermaal afgewezen. Op 20 juni 2021 reisde u vanuit Zweden naar België waar u op 21 juni 2021 een verzoek om internationale bescherming indiende. U haalde aan dat u niet kan terugkeren naar Pakistan omdat u daar als sjiïet gevaar zou lopen. U haalde verder aan niet naar Griekenland te willen terugkeren omwille van de negatieve ervaringen die u met dit land had naar aanleiding van het feit dat u gedurende ongeveer één jaar in een gesloten centrum heeft verbleven. Ter staving van uw verzoek legde u uw paspoort, uw identiteitskaart en uw geboortecertificaat voor.

Op 28 oktober 2021 verklaarde het CGVS uw verzoek niet-ontvankelijk daar u in Griekenland over de subsidiaire bescherming beschikte. Het beroep dat u aantekende hiertegen werd door de RvV verworpen. U ging niet verder in beroep.

U reisde daarop richting Frankrijk en verbleef er even onder een brug. U reisde opnieuw naar België en op 28 september 2022 diende u er een tweede verzoek om internationale bescherming in. U verwees daarbij naar uw motieven zoals u die voorheen had uiteengezet. U stelde dat uw problemen nog steeds actueel waren en had hier verder niets aan toe te voegen. U meende over een video te beschikken over Griekenland en zou deze bezorgen aan het CGVS, al heeft het CGVS tot op heden niets mogen ontvangen.

B. Motivering

Wat betreft de beoordeling in toepassing van artikel 48/9 van de Vreemdelingenwet, moet vooreerst worden opgemerkt dat het Commissariaat-generaal naar aanleiding van uw eerste verzoek om internationale bescherming géén bijzondere procedurele noden in uw hoofdte heeft kunnen vaststellen die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigen.

Op grond van het geheel van de gegevens die actueel in uw administratief dossier voorhanden zijn, kan worden vastgesteld dat er zich géén bijkomende elementen aandienen noch door u worden aangereikt die hier een ander licht op werpen.

Bijgevolg blijft de vorige beoordeling onverkort gelden en kan er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle stukken aanwezig in uw administratief dossier, dient vastgesteld te worden dat uw verzoek niet-ontvankelijk moet verklaard worden.

In overeenstemming met artikel 57/6/2, § 1, eerste lid van de Vreemdelingenwet, onderzoekt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de Staatlozen in geval van een volgend verzoek bij voorrang of er nieuwe elementen of feiten aan de orde zijn, of door de verzoeker zijn voorgelegd, die de kans aanzienlijk groter maken dat de verzoeker voor erkenning als vluchteling in de zin van artikel 48/3 of voor

subsidaire bescherming in de zin van artikel 48/4 in aanmerking komt. Bij gebrek aan dergelijke elementen, verklaart de commissaris-generaal het verzoek niet-ontvankelijk.

In voorliggend geval moet worden vastgesteld dat u uw huidig verzoek tot internationale bescherming steunt op de motieven die u naar aanleiding van uw vorige verzoek hebt uiteengezet. In dit verband dient vooreerst benadrukt te worden dat het CGVS uw eerste verzoek om internationale bescherming heeft afgesloten met een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek, omdat u een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland en omdat u geen elementen aanbracht waaruit kon blijken dat de bescherming die u in deze lidstaat werd verleend, niet actueel of ontoereikend zou zijn. U tekende beroep aan tegen deze beslissing. In haar arrest bevestigde de RvV deze beslissing van het CGVS. De RvV volgde daarbij de analyse en conclusies van het CGVS. U diende geen cassatieberoep in. Bijgevolg resten er u geen beroepsmogelijkheden meer met betrekking tot uw vorige verzoek om internationale bescherming en staat de beoordeling ervan vast, behoudens voor zover er, wat u betreft, kan worden vastgesteld dat er een nieuw element of feit inde zin van artikel 57/6/2 van de Vreemdelingenwet aanwezig is dat de kans aanzienlijk groter maakt dat u in aanmerking komt voor internationale bescherming. Echter, in onderhavig geval is er geen dergelijk element in uw dossier voorhanden.

Uit het administratief dossier blijkt immers dat u naar aanleiding van onderhavig verzoek geen bijkomende inhoudelijke verklaringen hebt afgelegd en evenmin nieuwe documenten of bewijsstukken hebt aangebracht die betrekking hebben op uw verzoek. U beperkt zich integendeel louter tot een verwijzing naar de asielmotieven die u in het verleden hebt uiteengezet, zonder dat u daar verder iets aan zou toevoegen. Echter werd in het verleden op uiterst omstandige wijze uiteengezet waarom uw asielmotieven niet overtuigden. U toonde op geen enkele manier aan waar het CGVS in haar eerdere beoordeling een fout zou hebben gemaakt. Gevraagd naar uw motieven om tot onderhavig verzoek te komen, vermeldde u immers enkel de problemen die u in Pakistan zou hebben gekend, hetgeen gezien de bescherming die u geniet in Griekenland, niet ter zake doet. Aldus brengt u in uw huidig verzoek geen elementen aan waaruit zou moeten blijken dat de bescherming die u in Griekenland verleend werd, niet actueel of ontoereikend zou zijn, wel integendeel.

Gelet op voorgaande, brengt u geen nieuwe elementen of feiten aan die de kans aanzienlijk groter maken dat u voor erkenning als vluchteling in de zin van artikel 48/3 of voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4 in aanmerking komt. Evenmin beschikt het CGVS over dergelijke elementen.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk in de zin van artikel 57/6/2, § 1 van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig uw aandacht op het feit dat tegen deze beslissing een schorsend beroep kan worden ingediend overeenkomstig artikel 39/70, 1e lid van de Vreemdelingenwet.

Dit beroep dient te worden ingediend binnen een termijn van 10 dagen na de kennisgeving van de beslissing. Indien u zich echter op het ogenblik van uw aanvraag in een situatie van vasthouding of detentie bevond of ter beschikking was gesteld van de regering dient het beroep ingediend te worden binnen een termijn van 5 dagen na de kennisgeving van de beslissing (artikel 39/57, § 1, 2e lid, 3° van de Vreemdelingenwet samen gelezen met artikel 74/8 of 74/9 van dezelfde wet).

Ik breng de minister en zijn gemachtigde ervan op de hoogte dat er, in het licht van de voorgaande vaststellingen en rekening houdend met alle relevante feiten in verband met de verzoeken om internationale bescherming van betrokkene en met het volledig administratief dossier, geen element bestaat waaruit kan blijken dat een verwijdering of terugnrijving van betrokkene naar voornoemde Europese lidstaat (supra) waar hij/zij internationale bescherming heeft gekregen, het non-refoulementbeginsel in het licht van de artikelen 48/3 en 48/4 van de vreemdelingenwet schendt. Er bestaan daarentegen elementen waaruit blijkt dat een verwijdering of terugnrijving naar zijn land van nationaliteit of van gewoonlijk verblijf (zie supra) het non-refoulementbeginsel zou kunnen schenden in het licht van de artikelen 48/3 en 48/4 van de vreemdelingenwet.”

2. Het verzoekschrift

2.1. In een enig middel voert verzoekende partij de schending aan van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM), van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), van de artikelen 48 tot en met 48/6, 57/5ter en 57/6/2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van artikel 1 van het Internationaal Verdrag betreffende de Status van Vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 (hierna: het Vluchtelingenverdrag), van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en “van de beginselen van behoorlijk bestuur: het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht”.

2.2. Verzoekende partij gaat vooreerst in op het feit dat zij in het kader van haar volgend verzoek niet meer opgeroepen werd voor een persoonlijk onderhoud bij het CGVS. Zij stelt vast dat de bestreden beslissing geen motivering bevat omtrent de reden dat zij niet opnieuw gehoord werd. Vervolgens gaat verzoekende partij in op de internationale bescherming die zij geniet in Griekenland. Zij haalt aan dat zij Griekenland reeds sinds 2015 verlaten heeft en sindsdien geen enkel verblijf meer gehad heeft in Griekenland. Zij beschikt actueel ook niet over een geldige Griekse verblijfskaart. Zij verwijst in het kader hiervan naar algemene informatie en rechtspraak van de Nederlandse Raad van State. In de veronderstelling dat zij zich nog zou kunnen beroepen op haar status, zal zij zeer lang moeten wachten om een geldige Griekse verblijfsvergunning te verkrijgen wat grote problemen met zich meebrengt op het gebied van toegang tot huisvesting, sociale voorzieningen, zorg en de arbeidsmarkt. Zij wijst er bovendien op dat het mogelijk is dat haar status ingetrokken of beëindigd wordt door de Griekse overheden, te meer gezien zij de subsidiaire beschermingsstatus kreeg op 3 september 2014 en sinds januari 2015 uit Griekenland vertrokken is. Zij concludeert dat het onderzoek naar de situatie van statushouders in Griekenland niet afdoende gevoerd is door de commissaris-generaal. Zij wijst erop dat zij geen bescherming tegen refoulement geniet in Griekenland en dat zij bij terugkeer een risico loopt op onmenselijke en vernederende behandeling. Zij verliet Griekenland reeds in 2015 en heeft aldus geen binding met dit land. Zij spreekt geen Grieks, heeft geen inkomen, geen huisvesting en geen netwerk in Griekenland waarop zij zou kunnen terugvallen. In het kader hiervan verwijst zij nogmaals naar algemene informatie.

2.3. Aan het verzoekschrift voegt verzoekende partij volgende documenten toe:

“1. *Bestreden beslissing van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.*

2. *Juridische tweedelijnsbijstand.*

3. https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/greece-new-documentary-showsbeneficiaries-international-protection-risk-homelessness-and_en.

4. https://asylumineurope.org/reports/country/greece/content-international-protection/housing/#_ftn7.

5. <https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/@126267/202006295-1-v3>.

6. <https://asylumineurope.org/reports/country/greece/content-international-protection/status-and-residence/residence-permit>”.

3. Aanvullende nota's

3.1. Op 11 maart 2024 maakt de verzoekende partij overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet een aanvullende nota over waarin zij nieuwe elementen bijbrengt in verband met haar persoonlijke situatie en naar volgende rapporten verwijst:

- “*Recognised refugees in Greece left without even minimal support after new interruption of HELIOS programme*”;
- “*Overview of the main changes since the previous report update*”;
- “*Greece's starving of refugees and asylum seekers is causing a dangerous crisis*”.

3.2. Op 14 maart 2024 maakt de verwerende partij overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet een aanvullende nota over waarin zij verwijst naar volgende rapporten en er de weblinks van vermeldt:

- AIDA, “*Country Report: Greece. Update 2022*”, 8 juni 2023;
- Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, juni 2022;
- RSA/ PRO ASYL, “*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*”, maart 2023.

3.3. Op 18 maart 2024, ter terechtzitting, legt de verzoekende partij overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet een tweede aanvullende nota neer waarin zij wijst op het feit dat de niet-ontvankelijkheidsbeslissing buiten de termijn genomen werd en dat het CGVS aldus niet langer bevoegd was om deze beslissing te nemen.

4. Over de gegrondheid van het beroep

4.1. Bevoegdheid

Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet

noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om "een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie" te voorzien in de zin van artikel 46 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: de Procedurerichtlijn). Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1 van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten van een volledig en *ex nunc*-onderzoek van zowel de juridische als de feitelijke gronden, zoals deze voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de richtlijn 2013/32/EU.

4.2. Samenwerkingsplicht

Artikel 48/6, § 1 van de Vreemdelingenwet luidt als volgt:

"§ 1. De verzoeker om internationale bescherming dient alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek zo spoedig mogelijk aan te brengen. De met het onderzoek van het verzoek belaste instanties hebben tot taak om de relevante elementen van het verzoek om internationale bescherming in samenwerking met de verzoeker te beoordelen.

De in het eerste lid bedoelde elementen omvatten onder meer de verklaringen van de verzoeker en alle documentatie of stukken in zijn bezit met betrekking tot zijn identiteit, nationaliteit(en), leeftijd, achtergrond, ook die van de relevante familieleden, land(en) en plaats(en) van eerder verblijf, eerdere verzoeken, reisroutes, reisdocumentatie en de redenen waarom hij een verzoek om internationale bescherming indient."

Artikel 10.3 van de richtlijn 2013/32/EU, dat handelt over de vereisten voor de behandeling van verzoeken, bepaalt ook:

"3. De lidstaten zien erop toe dat de beslissingen van de beslissingsautoriteit over verzoeken om internationale bescherming zijn gebaseerd op een deugdelijk onderzoek. Daartoe zorgen de lidstaten ervoor dat:

a) (...);

b) er nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld uit verschillende bronnen, zoals het EASO en de UNHCR, en relevante internationale mensenrechtenorganisaties, over de algemene situatie in de landen van oorsprong van verzoekers en, waar nodig, in de landen van doorreis, en dat het personeel dat de verzoeken behandelt en daarover beslist, over deze informatie kan beschikken;

(...)"

Het wettelijke kader omtrent de beoordeling van feiten en omstandigheden met inbegrip van de samenwerkingsplicht wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepalingen moeten worden gelezen.

De in artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU vervatte 'beoordeling van feiten en omstandigheden' in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming, verloopt in twee onderscheiden fasen. De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen. De in artikel 4, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, lid 1 van de richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht, die beperkt is tot deze eerste fase, houdt in dat het in beginsel aan de verzoeker om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, §1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen opdat de relevante elementen van zijn verzoek kunnen worden bepaald. De verzoeker moet aldus een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door de verzoeker aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoeker samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast moeten deze instanties ervoor zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming. Hier wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn van de tot staving van het verzoek ingediende elementen, en dus wordt beslist of die elementen daadwerkelijk kunnen voldoen

aan de voorwaarden voor de toekenning van de gevraagde internationale bescherming. Dit onderzoek van de gegrondheid van het verzoek behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de met het onderzoek belaste instanties zodat in deze fase een samenwerkingsplicht niet aan de orde is (HvJ 22 november 2012, C-277/11, M.M., pt. 64-70). De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze.

4.3. Beoordeling

4.3.1. Juridisch kader

4.3.1.1. Wat betreft de kritiek van verzoekende partij in de aanvullende nota inzake de niet gerespecteerde beslissingstermijn van (vijf)tien dagen vervat in artikel 57/6, § 3, derde en vierde lid, wijst de Raad erop dat deze bepalingen luiden als volgt:

“De in het eerste lid, 2°, 3°, 4° en 6°, bedoelde beslissingen worden getroffen binnen een termijn van vijftien werkdagen na ontvangst van het verzoek om internationale bescherming dat door de minister of zijn gemachtigde werd overgezonden.

De in het eerste lid, 5°, bedoelde beslissing wordt getroffen binnen een termijn van tien werkdagen na ontvangst van het verzoek om internationale bescherming dat door de minister of zijn gemachtigde werd overgezonden.”

In de voorbereidende werken wordt hierover het volgende gesteld: *“Gezien, in het geval de Commissaris-generaal beslist tot de niet-ontvankelijkheid van het verzoek, het vermoeden bestaat dat de verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming, hetzij omdat hij reeds bescherming geniet in een lidstaat van de EU, hetzij omdat hij afkomstig is uit een lidstaat van de EU of uit een staat die partij is bij een Toetredingsverdrag tot de EU, hetzij omdat hij bescherming kan krijgen in een derde land waarmee hij een band heeft, wordt de beslissingstermijn voor de nietontvankelijke verzoeken ingekort tot vijftien werkdagen. Van deze termijn kan afgeweken worden ingeval van een volgend verzoek overeenkomstig artikel 57/6/2. Gezien het onderzoek van de nieuwe elementen snel kan gebeuren, is het aangewezen dat een beslissing tot al dan niet ontvankelijkheid van een volgend verzoek wordt genomen binnen een termijn van tien werkdagen. (Parl.St. Kamer, 2016-2017, nr. 54 2548/001, 109).”*

Hieruit blijkt overduidelijk dat de in artikel 57/6, § 3, derde en vierde lid van de Vreemdelingenwet opgenomen termijnen een louter indicatieve ordetermijn betreffen waarbij de wetgever het aangewezen acht om deze verzoeken snel (binnen een termijn van vijftien of tien werkdagen) te behandelen. Een snelle behandeling is derhalve wenselijk, maar niet verplicht. De wet verbindt, in tegenstelling tot hetgeen verzoekende partij lijkt voor te houden, geen sanctie aan het overschrijden van voormelde termijn. Het overschrijden van die termijn heeft louter tot gevolg dat de in artikel 39/57, § 1 van de Vreemdelingenwet vermelde beroepstermijn *in casu* geen 10 dagen betreft, doch tot 30 dagen wordt verlengd. Er zijn ook geen wettelijke bepalingen of beginselen die de Raad toelaten een vreemdeling als vluchteling te erkennen of de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen omdat zijn verzoek om internationale bescherming niet binnen een bepaalde termijn werd afgehandeld. Evenmin wordt de commissaris-generaal opgelegd om in zijn beslissing op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 5° uitleg te vermelden waarom de vooropgestelde termijn niet werd nageleefd, noch kan uit het niet nemen van een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (volgend verzoek) binnen de door artikel 57/6, § 3, vierde lid gestelde termijn, worden afgeleid dat het volgend verzoek wél ontvankelijk dient te worden verklaard, zoals verzoekende partij suggereert in de aanvullende nota. Het overschrijden van die termijn van tien dagen brengt verder geen verlies van bevoegdheid met zich mee (cf. RvS 4 oktober 2018, nr. 13.026 (c)). Dat deze termijn wordt overschreden, heeft aldus geenszins tot gevolg dat de commissaris-generaal niet (langer) bevoegd zou zijn om de ingediende verzoeken om internationale bescherming op grond van voormelde bepaling niet-ontvankelijk te verklaren. Verzoekende partij toont ook niet aan welk belang zij heeft bij het aanvoeren dat haar verzoek om internationale bescherming sneller had moeten worden behandeld. Zij kan bezwaarlijk beweren benadeeld te zijn door de langere duur van de procedure nu zij hierdoor langer bescherming genoot tegen de beweerde vervolging en aanvullende stukken kon verzamelen ter staving van haar relaas. Verzoekende partij kan er dan ook niet van uitgaan, zoals zij in haar aanvullende nota stelt, dat er aangenomen kan worden dat de commissaris-generaal impliciet een ontvankelijkheidsbeslissing genomen heeft omdat er een einde kwam aan zijn bevoegdheid om een onontvankelijkheidsbeslissing te nemen. Uit bovenstaande blijkt dat het overschrijden van de termijn geen verlies van bevoegdheid met zich meebrengt. Ook de beperkte uiteenzetting en verwijzing naar de Opvangwet van 12 januari 2007 doet aan bovenstaande geen afbreuk.

Waar verzoekende partij aanklaagt niet te zijn gehoord door het CGVS, wijst de Raad op het bepaalde in artikel 57/5ter, § 2, 3° van de Vreemdelingenwet, namelijk dat het persoonlijk onderhoud niet plaatsvindt wanneer de commissaris-generaal in het geval van artikel 57/6/2 van oordeel is dat hij een beslissing kan nemen op basis van een volledige bestudering van de door verzoeker aan de minister of diens gemachtigde verstrekte elementen, zoals bepaald in artikel 51/8. Het feit dat geen persoonlijk onderhoud heeft plaatsgevonden, belet de commissaris-generaal overeenkomstig het bepaalde in artikel 57/5ter, § 3 van de Vreemdelingenwet niet een beslissing te nemen over het verzoek om internationale bescherming. Voorts

blijkt uit de verklaringen van verzoekende partij bij de DVZ dat zij in de gelegenheid werd gesteld nieuwe elementen aan te halen en deze ook verder toe te lichten (administratief dossier, verklaring volgend verzoek). Verzoekende partij werd bij de DVZ tevens in de gelegenheid gesteld om nieuwe documenten neer te leggen, maar stelde geen nieuwe documenten te hebben, behalve een video over de situatie in Griekenland (administratief dossier, verklaring volgend verzoek, vraag 17). Deze video werd door verzoekende partij echter nooit overgemaakt.

De verklaringen van verzoekende partij werden vervolgens overgezonden aan de commissaris-generaal, die de bestreden beslissing heeft genomen na een inhoudelijk onderzoek van de elementen die door verzoekende partij aan de DVZ werden meegedeeld. Hieruit blijkt dat verzoekende partij wel degelijk werd gehoord en dat zij haar nieuwe elementen in het kader van haar volgend verzoek op nuttige wijze naar voor kon brengen. De Raad wijst erop dat aan verzoekende partij tijdens het interview op de DVZ in het kader van haar huidige verzoek werd verduidelijkt dat het CGVS op grond van haar verklaringen en documenten aldaar na zou gaan of haar beschermingsverzoek al dan niet ontvankelijk diende te worden verklaard, en dat het CGVS niet verplicht was om verzoekende partij voorafgaand nog op te roepen voor een persoonlijk onderhoud. Verzoekende partij werd hierbij uitdrukkelijk gewezen op het feit dat het essentieel was om alle nieuwe elementen ter staving van haar beschermingsverzoek reeds op de DVZ aan te brengen. Verzoekende partij was bijgevolg op de hoogte van de procedure en het belang van haar verklaringen en documenten op de DVZ. De Raad stelt tot slot vast dat verzoekende partij in haar verzoekschrift nalaat om te verduidelijken welke concrete, belangwekkende elementen zij niet heeft kunnen aanreiken en op welke wijze deze elementen een ander licht zouden werpen op de bestreden beslissing.

4.3.1.2. Artikel 57/6/2, § 1 eerste lid van de Vreemdelingenwet, in toepassing waarvan de bestreden beslissing werd genomen, luidt als volgt:

“Na ontvangst van het volgend verzoek dat door de minister of diens gemachtigde werd overgezonden op grond van artikel 51/8, onderzoekt de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen bij voorrang of er nieuwe elementen of feiten aan de orde zijn, of door de verzoeker zijn voorgelegd, die de kans aanzienlijk groter maken dat de verzoeker voor erkenning als vluchteling in de zin van artikel 48/3 of voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4 in aanmerking komt. Bij gebrek aan dergelijke elementen of feiten verklaart de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen het verzoek niet-ontvankelijk. In het andere geval, of indien de verzoeker voorheen enkel het voorwerp heeft uitgemaakt van een beslissing tot beëindiging bij toepassing van artikel 57/6/5, § 1, 1°, 2°, 3°, 4° of 5° verklaart de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen het verzoek ontvankelijk.”

Om een volgend verzoek om internationale bescherming ontvankelijk te kunnen verklaren, moeten er derhalve nieuwe elementen of feiten aanwezig zijn die de kans aanzienlijk groter maken dat de verzoeker om internationale bescherming in aanmerking komt voor erkenning als vluchteling in de zin van artikel 48/3 van de Vreemdelingenwet of voor subsidiaire bescherming in de zin van artikel 48/4 van diezelfde wet.

Hierbij kan nuttig worden verwezen naar het arrest van 10 juni 2021 waarin het Hof van Justitie (HvJ 10 juni 2021, LH t. Staatssecretaris voor Justitie en Veiligheid, C-921/19) verduidelijkt dat artikel 40, leden 2 en 3 van de Richtlijn 2013/32 voorziet in een behandeling van volgende verzoeken in twee stappen. In het kader van de eerste, voorafgaande stap wordt nagegaan of deze verzoeken ontvankelijk zijn, terwijl in de tweede stap die verzoeken ten gronde worden onderzocht. Deze eerste stap omvat eveneens twee fasen, waarbij in elke fase andere, door diezelfde bepaling vastgestelde ontvankelijkheidsvoorwaarden worden onderzocht (HvJ 10 juni 2021, overweging 34-35).

In een eerste fase wordt een volgend verzoek onderworpen aan een voorafgaand onderzoek om uit te maken of er nieuwe elementen of bevindingen aan de orde zijn of door de verzoeker zijn overgelegd (HvJ 10 juni 2021, overweging 36). Er wordt in deze fase enkel getoetst of er elementen of bevindingen bestaan die niet werden onderzocht in het kader van de op het vorige verzoek genomen beslissing en waarop die beslissing – die gezag van gewijsde heeft – niet kon worden gebaseerd (HvJ 10 juni 2021, overweging 50). In het arrest van 9 september 2021 verduidelijkt het Hof van Justitie dat dit elementen of bevindingen omvat die zich hebben voorgedaan na de definitieve beëindiging van de procedure die betrekking had op het vorig verzoek, alsook de elementen of bevindingen die reeds bestonden vóór de beëindiging van de procedure maar waarop de verzoeker zich niet heeft beroepen (HvJ 9 september 2021, XY t. Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl, C-18/20, overweging 44).

Slechts indien er daadwerkelijk sprake is van dergelijke nieuwe elementen of bevindingen ten opzichte van het eerste verzoek om internationale bescherming, wordt in de tweede fase het onderzoek van de ontvankelijkheid van het volgende verzoek voortgezet overeenkomstig artikel 40, lid 3 van de Richtlijn 2013/32. In deze tweede fase wordt nagegaan of die nieuwe elementen en bevindingen de kans aanzienlijk groter maken dat de verzoeker in aanmerking komt voor erkenning als persoon die internationale bescherming geniet (HvJ 10 juni 2021, overweging 37).

De Raad herinnert eraan dat hij niet de bevoegdheid heeft om opnieuw uitspraak te doen over elementen die reeds in beslissingen met betrekking tot eerdere verzoeken om internationale bescherming werden beoordeeld en die, gelet op het feit dat de desbetreffende beslissingen niet binnen de wettelijk bepaalde termijn werden aangevochten of een beroep ertegen werd verworpen, als vaststaand moeten worden beschouwd, tenzij de verzoeker nieuwe elementen of feiten aanbrengt of aan de orde zijn die afbreuk doen aan de determinerende motieven van de eerdere weigeringsbeslissing, of wanneer de verzoeker nieuwe elementen aanbrengt die afbreuk doen aan de essentie van een eerdere weigeringsbeslissing. Dit neemt echter niet weg dat de Raad bij de beoordeling van een volgend verzoek om internationale bescherming rekening mag houden met alle feitelijke elementen, ook met elementen die resulteren uit verklaringen die gedurende de behandeling van een vorig verzoek om internationale bescherming zijn afgelegd.

De voorbereidende werken verduidelijken verder dat de kans onder meer aanzienlijk groter wordt wanneer de verzoeker om internationale bescherming nieuwe elementen of feiten aanbrengt of aan de orde zijn die afbreuk doen aan de determinerende motieven van de eerdere weigeringsbeslissing of wanneer de veiligheids- of mensenrechtensituatie in het land van herkomst van de verzoeker dermate is gewijzigd dat er zich in voorliggend geval een nood aan internationale bescherming opdringt.

De kans wordt daarentegen niet aanzienlijk groter wanneer de nieuw aangereikte elementen an sich bijvoorbeeld niet bewijsvoerend voorkomen omdat de bijkomende verklaringen incoherent of ongeloofwaardig zijn of wanneer de nieuwe stukken duidelijke inhoudelijke of vormelijke gebreken vertonen. De kans wordt evenmin aanzienlijk groter wanneer de nieuwe elementen of bevindingen bijvoorbeeld louter een aanvulling vormen van een situatie die voordien niet betwist, doch ongegrond bevonden werd, slechts betrekking hebben op elementen die niet de essentie van een eerdere weigeringsbeslissing uitmaken, een voortzetting vormen van een relaas dat op diverse wezenlijke punten ongeloofwaardig werd bevonden, louter algemeen van aard zijn, geen verband leggen met de individuele omstandigheden van de verzoeker om internationale bescherming en anderszins evenmin aantonen dat de algemene situatie van aard is om een beschermingsstatus te wettigen (*Parl. St. Kamer, 2012-2013, nr. 53 2555/001, 23-24*).

4.3.2. Onderzoek van de nieuwe elementen

4.3.2.1. In het kader van haar eerste verzoek om internationale bescherming verklaarde verzoekende partij dat zij niet kan terugkeren naar Pakistan omdat zij daar als sjiïet gevaar zou lopen. Zij haalde ook aan niet naar Griekenland te willen terugkeren omwille van de negatieve ervaringen die zij met dit land had naar aanleiding van haar verblijf van een jaar in een gesloten centrum. Ter ondersteuning van haar eerste verzoek legde zij de volgende documenten neer: haar paspoort, haar identiteitskaart en haar geboortecertificaat.

In het arrest van 5 april 2022 met nummer 270 949 oordeelt de Raad dat de verzoekende partij geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van haar niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat zij zich beroept op de beschermingsstatus die haar in Griekenland reeds werd toegekend. Het vermoeden dat haar grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt niet weerlegd.

De Raad stelde in dit arrest vast dat verzoekende partij niet aantoont dat haar internationale bescherming in Griekenland ingetrokken of opgeheven zou zijn en aldus niet langer actueel zou zijn, dat het feit dat zij Griekenland reeds in 2015 verlaten heeft en gebruik gemaakt heeft van een andere nationaliteit om internationale bescherming te verkrijgen geen afbreuk doet aan de vaststelling dat verzoekende partij op heden internationale bescherming geniet in Griekenland. Er wordt geconcludeerd dat kan worden vastgesteld dat verzoekende partij niet aantoont dat haar levensomstandigheden in Griekenland de vereiste drempel van zwaarwichtigheid zullen bereiken.

De verzoekende partij dient tegen dit arrest geen cassatieberoep in bij de Raad van State waardoor dit arrest kracht van gewijsde bezit.

4.3.2.2. In het kader van haar tweede verzoek om internationale bescherming verwijst verzoekende partij naar haar motieven zoals voorheen uiteengezet. Zij stelt dat haar problemen nog steeds actueel zijn en dat zij hier verder niets aan toe te voegen heeft. Ter ondersteuning van haar tweede verzoek legde zij geen documenten neer.

De Raad stelt vast dat in de verschillende rapporten de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland wordt onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigten van internationale bescherming aanspraak maken als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de door de partijen verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland de laatste jaren steeds moeilijker is geworden op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange periode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien. Uit het artikel *“Greece’s starving of refugees and asylum seekers is causing a dangerous crisis”* op Reliefweb van 20 juli 2023 blijkt bijvoorbeeld dat op Lesbos enkel voedsel verstrekt wordt aan inwoners die asiel zoeken en dus niet langer aan erkende vluchtelingen en mensen aan wie internationale bescherming werd ontzegd. Deze mensen lopen een risico op voedselonzekerheid als gevolg van de beslissing van de Griekse overheid.

Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijken vaak complex te zijn, waarbij dergelijke administratieve obstakels veel begunstigden ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als onderdanen (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 5-6). Het al dan niet beschikken over een Griekse verblijfsvergunning (ADET) is belangrijk voor de vraag of begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland het risico lopen dakloos te worden en, in dat geval, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Het bezit van een geldige ADET is een voorwaarde voor het verkrijgen van een Grieks fiscaal registratienummer (AFM), dat het openen van een bankrekening, de huur van onroerend goed of zelfs het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA) mogelijk maakt. De afgifte van een AMKA vormt dan weer een voorwaarde voor toegang tot de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Volgens een recente nieuwe regeling moet de beslissing tot afgifte van de ADET *in principe* worden opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. Overeenkomstig een recente omzendbrief van het Griekse Ministerie van Migratie en Asiel van 31 januari 2023 moet de beslissing tot afgifte van een ADET in ieder geval aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Vervolgens moet binnen de zes maanden online een afspraak worden gemaakt met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET voor te leggen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van twee weken. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Het duurt vervolgens 1,5 maand vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden hiervan niet persoonlijk verwittigd. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald.

Meerdere bronnen geven aan dat de begunstigden van een internationale beschermingsstatus zich in Griekenland in een nog meer precare situatie bevinden dan verzoekers om internationale bescherming en dat de huisvestingsmogelijkheden voor begunstigden zeer beperkt zijn waardoor zij het risico lopen dakloos te worden:

“Meerdere bronnen concluderen dat statushouders in een slechtere positie verkeren ten opzichte van personen die nog in de asielprocedure zitten. Zo zijn er voor statushouders minder opties als het gaat om huisvesting in vergelijking met asielzoekers.”

(“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland” van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken van juni 2022, p. 32)

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer is dus zeer precair en problematisch, wat onder meer te wijten is aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in rampzalige levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

Wat in de eerste plaats de huisvestingsproblematiek betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van begunstigden van een internationale beschermingsstatus wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 23-25).

Het enige officiële integratieprogramma in Griekenland, dat betrekking had op de periode van juli 2019 tot juli 2022, is het programma van HELIOS (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*), opgezet door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) in samenwerking met een aantal niet-gouvernementele organisaties. Sinds 2022 wordt dit programma in afwachting van opname in het Europees Sociaal Fonds tijdelijk uit nationale fondsen gefinancierd en wordt het door de autoriteiten verlengd. De inschrijving voor dit integratieprogramma moet gebeuren binnen het jaar volgend op het toekennen van de internationale beschermingsstatus. Als gevolg hiervan worden statushouders die zich niet langer in Griekenland bevonden toen hen de internationale beschermingsstatus werd verleend of die de noodzakelijke formaliteiten niet binnen deze periode van één jaar hebben vervuld uitgesloten van het programma.

Het HELIOS-programma biedt op zich geen huisvesting. In het kader van dit programma wordt financiële steun geboden aan begunstigden om hun huur te betalen, op voorwaarde dat zij reeds een huurcontract hebben afgesloten voor een periode van meer dan zes maanden en dat zij beschikken over een bankrekening. Deze financiële ondersteuning wordt geboden voor een periode van zes tot twaalf maanden, afhankelijk van de datum van indiening van de vereiste documenten. Het bedrag varieert van 230 euro voor een alleenstaande volwassene tot 800 euro voor een gezin van zes personen (met een toeslag om de waarborgsom en de installatiekosten in de nieuwe woning te dekken). Naast de voorwaarde van het hebben van een AFM (het fiscaal registratienummer) en een bankrekening, wordt de toegang tot huisvesting belemmerd door ernstige obstakels die verband houden met discriminatie en een gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien moeten begunstigden, naast de huur, de facturen voor openbare diensten en andere uitgaven, zoals voedsel, zelf betalen. Bijgevolg is de hulp die begunstigden in het kader van het HELIOS-programma ontvangen vaak onvoldoende om hun levensonderhoud te garanderen.

Het risico om in een situatie van dakloosheid terecht te komen is voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland dus zeer groot, aangezien de toegang tot documenten en middelen die nodig zijn om huisvesting te bekomen niet mogelijk is binnen de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming. Dit risico is nog toegenomen door de beëindiging van het ESTIA-programma, nu de begunstigden van dit programma dakloos zijn geworden. Zelfs begunstigden die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd. Zij kunnen niet langer een woning huren en de meesten van hen bevinden zich op straat. Begunstigden die als niet-geregistreerde bewoners in de kampen verblijven, hebben geen toegang tot voedsel of andere diensten. Uit het artikel *“Recognised refugees in Greece left without even minimal support after new interruption of HELIOS programme”* van RSA van 22 januari 2024 blijkt bovendien dat het HELIOS-programma op heden opnieuw stilgelegd is wegens een gebrek aan financiering. Dit is het enige officiële integratieprogramma in Griekenland waardoor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland verstoken blijven van zelfs de minimale ondersteuning die het programma biedt. Zij lopen het risico om dakloos te worden en op straat te belanden.

Begunstigden van een internationale beschermingsstatus kunnen in theorie toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen die onderdak bieden voor drie tot zes maanden. Deze opvangcentra zijn echter niet uitsluitend bestemd voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus en de toegang kan voor hen door tal van factoren, zoals het feit dat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, het feit dat gezinnen er niet worden aanvaard, het feit dat mensen met psychische stoornissen er niet worden toegelaten of het feit dat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt, in de praktijk beperkt zijn. Sommige opvangcentra bieden alleen slaapzalen aan en eisen daarom dat de bewoners overdag naar buiten gaan, terwijl de duur van het verblijf in de slaapzalen niet langer kan zijn dan vijftien dagen tot een maand.

Wat de toegang tot werk betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moet echter rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel begunstigden van een internationale beschermingsstatus zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld.

Ook als steunprogramma's worden voorzien in het kader van de nationale strategie voor de integratie van begunstigden van internationale bescherming, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat de door deze programma's voorziene acties in de praktijk niet worden uitgevoerd (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 247). Uit deze informatie blijkt ook dat er voor begunstigden een aanzienlijk gebrek is aan informatie over de toegang tot de arbeidsmarkt.

Ten slotte blijkt uit de door de partijen verstrekte informatie dat begunstigden van internationale bescherming hindernissen ondervinden bij de afgifte van het fiscaal registratienummer (AFM) en dat dit hun toegang tot de arbeidsmarkt en hun registratie bij het werkloosheidsbureau in de weg staat (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 247). De afgifte van een AFM kent aanzienlijke vertragingen. De procedure voor de bevoegde fiscale bureaus om de persoonsgegevens van vluchtelingen via de asieldienst na te gaan duurt ongeveer twee maanden. Bovendien is wie zich wil inschrijven bij een belastingkantoor met het oog op het verkrijgen van het AFM verplicht om zijn verblijfsadres te certifiëren door middel van een attest van een opvangcentrum, een elektriciteitsrekening of een kopie van een huurcontract op zijn naam. Begunstigden die geen verblijfsvergunning hebben en/of dakloos zijn, kunnen dus geen AFM verkrijgen.

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat niet alle begunstigden van een internationale beschermingsstatus toegang hebben tot sociale rechten en sociale uitkeringen (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 249). In de praktijk zijn de moeilijkheden bij de toegang tot deze rechten te wijten aan bureaucratische barrières, waarbij geen rekening wordt gehouden met het onvermogen van begunstigden om bepaalde documenten, zoals documenten met betrekking tot de gezinssituatie, geboorteakten of diploma's, voor te leggen of zelfs aan de weigering van ambtenaren om hen de voorziene uitkeringen te verstrekken, wat in strijd is met het beginsel van gelijke behandeling waarin het Griekse recht en het Unierecht voorzien.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor de begunstigden van een internationale beschermingsstatus om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen (rapport *"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 19-22).

De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen, die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend, wordt automatisch niet meer uitbetaald van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld.

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 200 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene of kind) is formeel toegankelijk voor begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit inkomen is volgens de Griekse wet echter bedoeld voor huishoudens met een geregistreerd adres dat moet worden bewezen door een huurcontract dat zes maanden vóór de aanvraag om toekenning van dit inkomen is ondertekend, en voor daklozen die onder de armoedegrens leven. In de praktijk sluit een dergelijke bepaling veel begunstigden, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat leven, uit. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Ten slotte wordt ook onderstreept dat de informatie over het bestaan van en de criteria voor het bekomen van dit minimuminkomen zelden wordt verstrekt aan begunstigden van internationale bescherming.

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, wordt eraan herinnerd dat begunstigden van een internationale beschermingsstatus die niet in het bezit zijn van een ADET geen sociale zekerheids-nummer (AMKA) kunnen verkrijgen. Wie geen AMKA heeft, moet de kosten van medicijnen en analyses dragen en deze kosten kunnen exorbitant worden bij pathologieën die regelmatige gespecialiseerde medische controles vereisen. Bovendien worden bepaalde dringende medische onderzoeken niet vergoed, ook al beschikt de betrokkene over een AMKA. Ook kunnen mensen die over een AMKA beschikken maar niet verzekerd zijn geen medicijnen of onderzoeken meer krijgen van artsen uit de private sector. In dat geval kunnen voorschriften alleen worden verstrekt door artsen uit de publieke sector, waaronder de artsen in de opvangvoorzieningen.

De Raad herinnert eraan dat het bezit van een geldige ADET een voorwaarde is voor het verkrijgen van een fiscaal registratienummer (AFM), dat het openen van een bankrekening, de huur van onroerend goed of het verkrijgen van de AMKA mogelijk maakt. Sinds een besluit dat in december 2020 in werking is getreden, wordt voor asielzoekers automatisch een AFM aangemaakt bij hun beschermingsverzoek. Deze AFM gaat

mee over naar de ADET. Statushouders zonder AFM moeten dit in persoon aanvragen bij een lokaal belastingkantoor in de woonplaats van de statushouder. Statushouders die geen woonplaats kunnen aantonen, verkrijgen geen AFM. Een AFM kan ook online aangevraagd worden; dit vereist de voorlegging van geldige identiteitsdocumenten alsook geldige reisdocumenten. Bij gebrek hieraan kan geen AFM worden verkregen. Het onlineplatform is enkel in het Grieks opgesteld. De afgifte van een AMKA is vereist voor de toegang tot de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Om dit AMKA te bekomen, moet de begunstigde de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig verzekeringsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg) om te zetten in een AMKA. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET beïnvloeden de afgifte van het AMKA, waardoor begunstigten de voor de toegang tot het gezondheidszorgsysteem vereiste documenten worden ontcijnd.

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor begunstigten van een internationale beschermingsstatus. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via telefoonverkeer dat uitsluitend in het Grieks en tegen betaling verloopt. Wie geen Grieks spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren.

De informatie waarover de Raad beschikt, wijst ook op talrijke tekortkomingen in de therapeutische ondersteuning van mensen met psychische problemen (rapport *"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 27). Slachtoffers van foltering of geweld hebben door lacunes in zowel de identificatie- en certificeringsprocedure als in de zorgdiensten geen toegang tot adequate medische en psychologische zorg en revalidatie. Het enige programma dat aan slachtoffers van foltering een alomvattend pakket van multidisciplinaire zorg biedt en dat beheerd werd door Artsen Zonder Grenzen, werd in december 2021 beëindigd.

In deze zaak acht de Raad het passend dat ook de bijzondere situatie van begunstigten van een internationale beschermingsstatus wier ADET is vervallen wordt benadrukt.

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de hernieuwing en/of de verlenging van een ADET van begunstigten van een internationale beschermingsstatus die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk is en enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan duren. Begunstigten die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de afgifte of verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als begunstigten. Bovendien lopen personen met een internationale beschermingsstatus na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden (*"Country Report: Greece. Update 2022"* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 222-225). Als de ADET vervalt, wordt de AFM automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een individu bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor begunstigten van een internationale beschermingsstatus in Griekenland om dakloos te worden of om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor begunstigten die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor begunstigten die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als begunstigten in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat begunstigten van een internationale beschermingsstatus in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over mogelijkheden *qua* huisvesting of stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, hoewel ze soms een in het Grieks geschreven nota ontvangen waarin hen wordt gevraagd om zich te richten tot de asiendienst wanneer ze geen documenten hebben. Er blijkt ook dat zij bij een terugkeer naar Griekenland voornamelijk in de regio Attica terechtkomen (rapport *"Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 5). De in deze regio aanwezige obstakels kunnen de teruggekeerde begunstigten dus treffen op het vlak van de toegang tot sociale bescherming, huisvesting, gezondheidszorg en werkgelegenheid. Bovendien beschikken de gemeentelijke integratiecentra (KEM), die begunstigten informatie en advies geven over de toegang tot documenten en bepaalde sociale rechten, in de regio Attica niet over voldoende tolkdiensten. Zij zijn dus enkel toegankelijk voor wie Grieks, Engels, Urdu of Farsi spreekt.

Op dezelfde manier blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat *“als gevolg van de substantiële achterstand van dossiers bij de Directie Vreemdelingenpolitie van Attica begunstigden van internationale bescherming die bij hun terugkeer naar Griekenland niet over een geldige ADET beschikken het risico lopen om geconfronteerd te worden met bijzonder lange wachttijden voor het verkrijgen en vernieuwen van hun ADET, zonder dewelke zij geen toegang hebben tot sociale voorzieningen, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt”* (zie het rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, geciteerd in het *“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223, vrije vertaling).

Bovendien stelt de Raad, na lezing van de informatie waarover hij beschikt, vast dat in afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel soms een attest wordt afgegeven dat zes maanden geldig is. Ondanks dit attest ondervinden begunstigden van een internationale beschermingsstatus nog steeds obstakels bij de toegang tot diensten zoals de sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt omdat verschillende overheidsdiensten terughoudend zijn om dit attest te aanvaarden voor de toegang tot hun diensten. Dit attest zou ook begunstigden die wachten op de vernieuwing van hun verblijfsvergunning minder rechten geven dan andere migranten, of zelfs geen toegang tot deze rechten (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223: *“In afwachting van de afgifte van een nieuwe verblijfsvergunning krijgen begunstigden van internationale bescherming een attest van aanvraag (...) dat in 2022 zes maanden geldig is. Voor de afgifte van dit attest moet de aanvraag tot vernieuwing zijn geüpload naar het elektronische systeem “ALKYONI” (...). Volgens waarnemingen van de Griekse Raad voor Vluchtelingen (hierna “GCR”) kan de Asieleenheid voor Begunstigden van Internationale Bescherming de aanvraag uploaden tot vier maanden na de eerste indiening van de aanvraag tot vernieuwing. In de praktijk worden begunstigden van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die in het bezit zijn van dit attest geconfronteerd met hindernissen bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand, gezondheidszorg en de arbeidsmarkt terwijl ze wachten op de vernieuwing van hun verblijfsvergunning. Voor zover de GCR weet, zijn publieke diensten zoals de Organisatie voor Arbeidsvoorziening (OAED) terughoudend om dit attest van aanvraag (...) te aanvaarden omdat het document geen foto of watermerk bevat of enige andere relevante wettelijke maatregel die de aanvaarding van het document mogelijk maakt. Het attest kent aan begunstigden minder rechten toe (bijvoorbeeld het recht op toegang tot de arbeidsmarkt, sociale zekerheid, openbare gezondheidszorg, enz.) dan het attest van artikel 8 L.4251/2014 dat wordt toegekend aan immigranten. In feite zijn de begunstigden van internationale bescherming met deze attesten enkel beschermd tegen detentie en hebben ze tijdens de vernieuwing van hun verblijfsvergunning tot geen enkel recht toegang. De GCR heeft verschillende klachten ingediend bij de Griekse Ombudsman met betrekking tot de bovengenoemde tekortkomingen, maar er zijn slechts enkele beslissingen genomen”*, vrije vertaling).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt ook dat de aanvragen om verlenging sinds 2017 per e-mail bij de asielautoriteiten kunnen worden ingediend en dat de aanvaarding hiervan ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht (*“Country Report: Greece. Update 2022”* van AIDA/ECRE van 8 juni 2023, p. 223-225; rapport *“Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 6-12).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen begunstigden van internationale bescherming die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning. Zodra de aanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden van de aanvrager, alvorens ze de aanvraag kunnen registreren in de databank voor verblijfsvergunningen. Gezien het aantal aanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, lijkt het erop dat deze fase van de procedure enkele maanden, en in sommige gevallen meer dan een jaar, kan duren. Tijdens deze periode ondervinden begunstigden dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand, gezondheidszorg of de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precaire situatie terechtkomen. Als begunstigden een e-mail ontvangen waarin hen de toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van twee weken. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Het duurt vervolgens 1,5 maand vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun nieuwe verblijfstitel. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADET's klaar zijn om op de aangegeven dag opgehaald te worden, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de begunstigde zich niet op de aangegeven datum aandient, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De begunstigde moet dit aanvragen. Voor deze stap is fysieke aanwezigheid in Griekenland vereist, aangezien een dergelijke aanvraag niet per telefoon of e-mail kan. In het licht van de talrijke

hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een begunstigde van internationale bescherming die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing van de ADET indien de verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde ADET te vermijden en aldus niet in een precarie situatie terecht te komen.

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor januari 2020, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgde gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Sinds 2019 worden echter weinig beslissingen over hernieuwing genomen. Er liggen verschillende redenen aan de basis van deze achterstand. Wegens de grote achterstand heeft een groot aantal begunstigden van internationale bescherming gedurende meer dan een jaar geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enig andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten. In januari 2020 verzond het Griekse middenveld een klachtenbrief naar de bevoegde instanties, maar de problematiek werd nog niet opgelost. Later op het jaar 2020 werd een wet voorzien waar het onderzoek en hernieuwing van verblijfsvergunning voor begunstigden van internationale bescherming onder de oude procedure, nu worden behandeld door het bevoegde en gewoonlijke directoraat. Niettemin heeft deze wet het probleem van achterstand in het uitreiken van verblijfsvergunningen niet opgelost, noch het gegeven dat het attest dat worden gegeven in afwachting van de hernieuwing van de verblijfsvergunning, *de facto* wettelijk ongeldig is.

("For those granted international protection under the "old procedure" prescribed by Presidential Decree 114/2010, the renewal procedure is conducted by the Aliens Police Directorate (Διεύθυνση Αλλοδαπών). Within the framework of this procedure, the drafting of a legal document for the renewal application is required. Based on available Country of Origin Information (COI), the application must demonstrate that reasons of persecution still exist. The decision used to be issued after a period of more than a year. In 2022, 651 applications for renewal were submitted before the Aliens Police Directorate. Out of those, 419 were positive, 57 were rejected and 175 are still pending.¹¹³⁸ The delay in the renewal procedure is caused due to the delay by Courts to provide data for potential ongoing criminal proceedings against beneficiaries and by the size of the administrative files of beneficiaries and the fact the files are available only in hard copy and not digitally. Due to these delays, a large number of beneficiaries of international protection, for over a year, have no access to the labour market, social security, social welfare and sometimes healthcare, thus facing destitution and homelessness. The certificate of application (βεβαίωση κατάθεσης αίτησης ανανέωσης άδειας διαμονής) provided by the Aliens Directorate, similarly to the certificate of application provided by the Asylum Service, lacks a photo or a watermark and any relevant legal provisions allowing the document to be accepted by other Greek Public Authorities. Moreover, this certificate has no expiration date. In January 2020, GCR and other organisations sent a letter of complaint to the Secretary General of the Ministry of Citizen Protection, however the issue has yet to be resolved by the time of writing. The adoption of Law no. 4703/2020 (Government Gazette A 131/10.7.2020) provided for the transfer of the relevant competences to the General Secretariat of Public Order of the Ministry of Citizen Protection. The examination, renewal, and service of residence permits for the beneficiaries of international protection of the so called "old procedure" are now handled by the competent Directorate. However, the adoption of this law has not solved the problem either with the delay of residence permits of beneficiaries of international protection or with the practically legally invalid certificate of submission of an application for renewal of a residence permit.")

(vrije vertaling: "Voor wie internationale bescherming bekam op grond van de "oude procedure", voorgeschreven door presidentieel decreet 114/2010, wordt de verlengingsprocedure uitgevoerd door het directoraat Vreemdelingenpolitie (Διεύθυνση Αλλοδαπών). In het kader van deze procedure is het opstellen van een juridisch document voor de verlengingsaanvraag vereist. Op basis van de beschikbare informatie over landen van herkomst (COI) moet de aanvraag aantonen dat er nog steeds redenen voor vervolging bestaan. Vroeger werd het besluit na meer dan een jaar afgegeven. In 2022 werden bij de Directie Vreemdelingenpolitie 651 verlengingsaanvragen ingediend. Daarvan waren er 419 positief, werden er 57 afgewezen en zijn er nog 175 in behandeling.¹¹³⁸ De vertraging in de verlengingsprocedure wordt veroorzaakt door de vertraging bij de rechtbanken bij het verstrekken van gegevens over mogelijk lopende strafrechtelijke procedures tegen begunstigden en door de omvang van de administratieve dossiers van begunstigden en het feit dat deze bestanden enkel op papier en niet digitaal beschikbaar zijn. Als gevolg van deze vertragingen heeft een groot aantal begunstigden van internationale bescherming al meer dan een jaar geen toegang tot de arbeidsmarkt, de sociale zekerheid, de sociale voorzieningen en soms de gezondheidszorg, en dus te maken met armoede en dakloosheid. Het certificaat van aanvraag (βεβαίωση κατάθεσης αίτησης ανανέωσης άδειας διαμονής), afgegeven door de Directie Vreemdelingen, evenals het certificaat van aanvraag, afgegeven door de Asieldienst, ontbreken een foto of een watermerk en alle relevante wettelijke

bepalingen die maken dat het document door andere Griekse overheidsinstanties kan worden geaccepteerd. Bovendien heeft dit certificaat geen vervaldatum. In januari 2020 stuurden de GCR en andere organisaties een klachtenbrief naar de secretaris-generaal van het ministerie van Burgerbescherming, maar op het moment van dit schrijven is de kwestie nog niet opgelost. De goedkeuring van wet nr. 4703/2020 (Government Gazette A 131/10.7.2020) voorzag in de overdracht van de relevante bevoegdheden aan het Secretariaat-Generaal van Openbare Orde van het Ministerie van Burgerbescherming. Het onderzoek, de verlenging en de betekening van verblijfsvergunningen voor begunstigden van internationale bescherming volgens de zogenaamde "oude procedure" worden nu afgehandeld door het bevoegde directoraat. Deze wet heeft de problemen wat betreft de vertraging van de verblijfsvergunningen van begunstigden van internationale bescherming en wat betreft het vrijwel juridisch ongeldige certificaat van indiening van een aanvraag tot verlenging van een verblijfsvergunning echter niet opgelost.") (AIDA, "Country report: Greece", juni 2023, p. 224-225)

Verschillende instellingen, waaronder de Ombudsman, de nationale Commissie voor de Mensenrechten, de Europese Commissie, het Asielagentschap van de Europese Unie en de autoriteiten van andere lidstaten, hebben al hun bezorgdheid geuit over de administratieve moeilijkheden waarmee begunstigden van een internationale beschermingsstatus bij hun terugkeer naar Griekenland worden geconfronteerd en over de impact ervan op hun levensomstandigheden (rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 12). Toch blijven er langdurige vertragingen bestaan bij de behandeling van deze dossiers, met rechtstreekse gevolgen voor de situatie van wie uit andere lidstaten wordt gerespatrieerd.

Uit de informatie in het rechtsplegingsdossier blijkt ten slotte dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een begunstigde van een internationale beschermingsstatus die nog niet in het bezit is gesteld van een ADT of wiens ADT is vervallen ook noodzakelijk is dat deze beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten -wat enige tijd kan duren- het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Ten slotte blijkt uit de meest recente informatie waarover de Raad beschikt dat de Europese Commissie in januari 2023 een inbreukprocedure tegen Griekenland is opgestart wegens de onjuiste omzetting van artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU (rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 3, 19 en 20).

Uit deze informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij begunstigden *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Dit is het geval voor de verblijfsuitkering (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland vereist is), de geboortetoeelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die met name een onderzoek door een accreditatiecentrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft).

Volgens sommige bronnen vormt indirecte discriminatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus met betrekking tot de toegang tot sociale uitkeringen een structurele tekortkoming (rapport "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2023, p. 20). Dit werd dan ook recent benadrukt in het document INFR(2022)2044, waarmee de Europese Commissie de inbreukprocedure tegen Griekenland inleidde wegens de onjuiste omzetting van artikel 29 van richtlijn 2011/95/EU. Deze *de facto* uitsluiting van begunstigden van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Uit deze informatie blijkt echter niet of de Griekse autoriteiten de brief van de Europese Commissie hebben beantwoord, noch wat de strekking van hun antwoord zou zijn.

Gelet op het voorgaande kan de Raad niet anders dan besluiten dat de huidige situatie van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland op dit ogenblik bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de lengte van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, de politieke visie van de Griekse autoriteiten die zich richten op de zelfredzaamheid van de begunstigden van internationale bescherming, de tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de door de Europese Commissie in januari 2023 gestarte inbreukprocedure) vormen barrières die ervoor zorgen dat vele begunstigden binnen de Griekse samenleving in (zeer) precare omstandigheden leven.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van begunstigden van een internationale beschermingsstatus in Griekenland zodanig zijn dat deze begunstigden, als zij naar daar zouden terugkeren, *a priori* allemaal automatisch geconfronteerd zouden worden met een reëel risico om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat er een zeer precare situatie is waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *“alle gegevens van de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen. Daarbij komt het aan verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen.

Wat haar individuele situatie betreft, kan in de huidige stand van zaken worden aangenomen dat verzoekende partij niet langer in het bezit is van een geldige Griekse verblijfsvergunning (ADET). Uit het administratief dossier blijkt dat verzoekende partij subsidiaire bescherming verkregen heeft op 3 september 2014 in Griekenland (administratief dossier, map 7, DVZ, brief van Hellenic Republic). Uit de verklaringen van verzoekende partij kan afgeleid worden dat zij haar verblijfsvergunning ('oranje kaart') in Griekenland niet verlengd heeft (NPO, p. 3). Uit de landeninformatie blijkt dat personen die subsidiaire bescherming genieten in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor één jaar met mogelijke verlenging (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, juni 2022, p. 11).

Zoals hierboven reeds werd aangehaald, is het voor een begunstigde van internationale bescherming wiens ADET is vervallen, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, ook noodzakelijk dat hij beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale bijstand en huisvesting.

Vooreerst dient de Raad na te gaan of verzoekende partij geen specifieke elementen aanbrengt waaruit in haar hoofde een bijzondere kwetsbaarheid kan blijken.

In navolging van verwerende partij, stelt de Raad vast dat het Hof van Justitie niet heeft gedefinieerd welke elementen een *“bijzondere kwetsbaarheid”* vormen die moeten worden onderzocht om te bepalen of een

verzoeker om internationale bescherming, in het geval van een terugkeer naar de lidstaat die hem een internationale beschermingsstatus heeft verleend, zich in een zodanige situatie zou bevinden dat hij *“vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie”*.

In dit verband merkt de Raad op dat artikel 20, derde lid van de richtlijn 2011/95/EU, dat betrekking heeft op de *“Algemene bepalingen”* in hoofdstuk VII van deze richtlijn, getiteld *“Kenmerken van de internationale bescherming”*, als volgt luidt:

“3. Bij de toepassing van dit hoofdstuk houden de lidstaten rekening met de specifieke situatie van kwetsbare personen zoals minderjarigen, niet-begeleide minderjarigen, personen met een handicap, ouderen, zwangere vrouwen, alleenstaande ouders met minderjarige kinderen, slachtoffers van mensenhandel, personen die lijden aan een geestesziekte en personen die folteringen hebben ondergaan, zijn verkracht of aan andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld blootgesteld zijn.”

De Raad benadrukt dat bovengenoemde opsomming wordt voorafgegaan door het woord *“zoals”* en dus slechts als voorbeeld en niet als exhaustief kan worden beschouwd.

Bovendien acht de Raad het overeenkomstig het vierde lid van het bovengenoemde artikel 20, dat bepaalt dat *“(l)id 3 (...) uitsluitend van toepassing (is) op personen die volgens een individuele beoordeling van hun situatie bijzondere behoeften hebben”*, passend om rekening te houden met alle elementen die verzoeker met betrekking tot zijn persoonlijke situatie heeft aangebracht.

Op dit punt acht de Raad de algemene situatie in de lidstaat die een internationale beschermingsstatus heeft verleend een belangrijk onderdeel van de persoonlijke situatie van de verzoeker om internationale bescherming die deze bescherming in die lidstaat reeds geniet.

Hoe problematischer de situatie van begunstigden van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van de verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in zijn hoofde een *“bijzondere kwetsbaarheid”* aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

Er liggen *in casu* geen specifieke elementen voor waaruit in hoofde van verzoekende partij een bijzondere kwetsbaarheid kan blijken die haar bij een terugkeer naar Griekenland zou blootstellen aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest of die haar zouden verhinderen haar rechten te doen gelden, verbonden aan haar status toegekend in Griekenland. Uit haar verklaringen kan niet blijken dat zij kampt met enige medische of psychologische problemen die belangrijke gevolgen zouden hebben voor haar zelfstandig functioneren. Op basis hiervan kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoekende partij worden vastgesteld. Verzoekende partij is een gezonde jongeman van 31 jaar die in Pakistan zes jaar naar school gegaan is en vervolgens als student/stagiair in onder andere een schoenenwinkel en make-upwinkel gewerkt heeft. Hierna ging zij naar Iran om daar te werken in de bouw (NPO, p. 4). Tijdens het persoonlijk onderhoud haalt verzoekende partij aan dat zij met psychologische problemen kampt en dat zij in Zweden naar de psycholoog ging. Zij legt hier echter geen enkel begin van bewijs van voor (NPO, p. 7). Ook op basis hiervan kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoekende partij worden vastgesteld.

Aldus brengt verzoekende partij wat betreft haar persoonlijke situatie geen specifieke elementen aan waaruit moet worden besloten tot het bestaan van een bijzondere kwetsbaarheid in haar hoofde in de zin van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie.

Verzoekende partij verklaart in de ‘verklaring volgend verzoek’ dat zij geen nieuwe elementen of documenten heeft die zij zou willen toevoegen of neerleggen in het kader van haar huidige verzoek. In haar verzoekschrift benadrukt zij dat zij niet over een geldige verblijfsvergunning beschikt en dat zij reeds sinds 2015 uit Griekenland vertrokken is. Zij stelt geen enkele binding met dit land te hebben aangezien zij de taal niet spreekt, geen inkomen of huisvesting heeft en ook niet over een netwerk beschikt.

Dit neemt niet weg dat rekening moet worden gehouden met elementen die niet worden betwist en dat in het kader van een toekomstgerichte beoordeling moet worden nagegaan of verzoekende partij bij terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie die haar niet in staat stelt om te voorzien in haar meest elementaire behoeften. *In casu* wordt niet betwist dat aan verzoekende partij in Griekenland op 3 september 2014 subsidiaire bescherming werd toegekend en dat haar verblijfsvergunning (ADET) vervallen is. Verder wordt vastgesteld dat verzoekende partij onder de oude procedure internationale bescherming verkreeg, alleszins zijn er geen indicaties die anders kunnen doen stellen.

Tevens blijkt uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier zeer duidelijk dat de situatie voor statushouders in Griekenland dermate precair is dat het voor een begunstigde van internationale bescherming wiens ADET is vervallen, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, ook noodzakelijk is dat hij beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten, het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Er moet bijgevolg worden nagegaan of verzoekende partij beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van haar Griekse verblijfsdocumenten, het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na haar terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Te dezen werd verzoekende partij gehoord over haar verblijf in Griekenland alsook over de verschillende verzoeken om internationale bescherming die zij indiende in verschillende Europese landen. Hoewel de *protection officer* van het CGVS op de hoogte was van het gegeven dat de verblijfsvergunning van verzoekende partij vervallen was en niet dienstig kan voorhouden niet op de hoogte te zijn geweest van de problematische situatie in Griekenland van begunstigten van internationale bescherming met een vervallen ADET, werd verzoekende partij onvoldoende diepgaand ondervraagd over de aanwezigheid van middelen, een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van haar Griekse verblijfsdocumenten, het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee zij na haar terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

Gelet op het geheel van de voorliggende elementen – met name (i) de actuele en nieuwe landeninformatie waaruit onder meer blijkt dat de situatie voor statushouders in en bij terugkeer naar Griekenland is verslechterd en erg precair kan zijn, waardoor zij kunnen terechtkomen in moeilijke en schrijnende levensomstandigheden met belemmeringen inzake de toegang tot onder andere socio-economische en medische hulp, (ii) het gegeven dat de Griekse verblijfsvergunning van verzoekende partij is vervallen, (iii) de administratieve obstakels waarmee verzoekende partij kan worden geconfronteerd, zoals de lange wachttijden bij het vernieuwen van Griekse verblijfsdocumenten en het gebrek aan toegang tot gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en sociale bijstand zonder een geldig verblijfsdocument en (iv) het gegeven dat in deze stand van zaken niet op afdoende wijze kan blijken dat verzoekende partij, die Griekenland sinds 2015 heeft verlaten, actueel beschikt over middelen, een netwerk of andere ondersteuning die haar in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van haar verblijfsvergunning te overbruggen, – acht de Raad een verder en gedegen onderzoek van de situatie van verzoekende partij als begunstigde van internationale bescherming bij terugkeer naar Griekenland aangewezen.

Er kan immers in deze stand van zaken niet worden uitgesloten dat verzoekende partij, buiten haar wil en persoonlijke keuzes om, kan terechtkomen in een toestand van achterstelling die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

De situatie van verzoekende partij in geval van terugkeer naar Griekenland dient bijgevolg nader en naar behoren te worden geanalyseerd.

In acht genomen wat voorafgaat en mede in aanmerking genomen dat de Raad niet de nodige onderzoeksbevoegdheid heeft, ontbreekt het hem aldus aan essentiële elementen om te komen tot de bevestiging of hervorming van de bestreden beslissing zonder dat wordt overgegaan tot bijkomende onderzoeksmaatregelen.

Bijgevolg dient de bestreden beslissing overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet te worden vernietigd.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 30 januari 2023 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op drie mei tweeduizend vierentwintig door:

M. RYCKASEYS,

kamervoorzitter,

M. DENYS,

griffier.

De griffier,

De voorzitter,

M. DENYS

M. RYCKASEYS